

ONDERNEMINGSBOEKHOUDEN

ONDERNEMINGSBOEKHOUDEN: VAN BOEKHOUDING TOT JAARREKENING

Jean Pierre Vincke

Ondernemingsboekhouden: van boekhouding tot jaarrekening
Jean Pierre Vincke

© 2017 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0787-1
D/2016/7849/177
NUR 786

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Voorwoord

Beste lezer,

Dit handboek *Ondernemingsboekhouden: van boekhouding tot jaarrekening* is de opvolger van een werk dat gedurende vele jaren bij een andere uitgeverij onder de naam *Vennootschapsboekhouden* werd gepubliceerd.

De structuur van het tweede deel van het boek werd gewijzigd om nauwer aan te sluiten bij de indeling van de balans en resultatenrekening.

De wet van 18 december 2015 en het koninklijk besluit van dezelfde datum, beide gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad* van 30 december 2015, hebben vrij omvangrijke wijzigingen aangebracht aan de financiële rapportering. Zo bestaan er voortaan drie schema's van jaarrekeningen.

Talrijke recente adviezen van de CBN werden ook verwerkt in deze nieuwe editie.

Het boek werd aangepast aan de teksten gepubliceerd tot 31 oktober 2016.

Suggesties van gebruikers zijn steeds welkom. Ze kunnen mij via de uitgeverij worden overgemaakt.

Ik hoop dat dit handboek u helpt bij de steeds evoluerende financiële rapporteringsplichten van vennootschappen en verenigingen.

Veel leesplezier.

De auteur,
Jean Pierre VINCKE

Inhoud

VOORWOORD	v
LIJST VAN AFKORTINGEN	lv
DEEL 1 ALGEMENE BEGINSELEN	1
HOOFDSTUK 1	
HET WETTELIJK KADER	3
1 HET WETTELIJK KADER INZAKE BOEKHOUDING	4
1.1 Algemeen kader	4
1.2 Afwijkingen van het gemeen recht.....	4
1.3 Bijzondere wetgevingen	5
2 HET WETTELIJK KADER BETREFFENDE JAARREKENINGEN.....	5
2.1 Europa	5
2.2 Algemeen kader in België.....	6
2.3 Gemeen recht inzake jaarrekeningen.....	6
2.4 Afwijkingen aan het gemeen recht.....	7
2.5 Openbare instellingen	8
2.6 Publiekrechtelijke rechtspersonen.....	9
3 BAND TUSSEN HET BOEKHOUDRECHT EN DE VENNOOTSCHAPS- BELASTING	9
HOOFDSTUK 2	
DE ECONOMISCHE BEROEPEN	11
1 INLEIDING	12
2 HET INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN.....	12

2.1	Het Instituut	12	
2.2	De bedrijfsrevisor	12	
2.3	De bedrijfsrevisor en het Wetboek van Vennootschappen	13	
2.4	De beroepstucht	13	
2.5	Het beroepsgeheim	14	
2.6	Nuttige gegevens	15	
3	HET INSTITUUT VAN DE ACCOUNTANTS EN DE BELASTINGCONSULENTEN ..	15	
3.1	Het Instituut	15	
3.2	De accountant en de belastingconsulent	15	
3.2.1	Gemeenschappelijk	15	
3.2.2	De accountant	16	
3.2.3	De belastingconsulent	16	
3.3	De accountant en het Wetboek van Vennootschappen	17	
3.4	De beroepstucht	17	
3.5	Het beroepsgeheim	18	
3.6	Nuttige gegevens	18	
4	HET BEROEPSINSTITUUT VAN ERKENDE BOEKHOUDERS EN FISCALISTEN ...	18	
4.1	Het Instituut	18	
4.2	De erkende boekhouder of erkende boekhouder-fiscalist	18	
4.3	De beroepstucht	19	
4.4	Het beroepsgeheim	19	
4.5	Nuttige gegevens	20	
5	DE HOGE RAAD VOOR DE ECONOMISCHE BEROEPEN	20	
HOOFDSTUK 3			
DE COMMISSIE VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN			21
1	WETTELIJKE BEPALINGEN	22	
2	BESCHRIJVING VAN DE OPDRACHT	23	
3	BINDEND KARAKTER VAN DE ADVIEZEN	23	
4	BEVOEGDHEID VOOR DE VERENIGINGEN EN STICHTINGEN	24	
HOOFDSTUK 4			
BEGINSELEN VAN EEN REGELMATIGE BOEKHOUDING			25
1	INLEIDING	26	
2	ALGEMENE BEGINSELEN	28	

3	HET DUBBEL BOEKHOUDEN	29
4	BOEKING VAN VERRICHTINGEN.....	30
4.1	Zonder uitstel	30
4.2	Getrouw	31
4.3	Naar tijdsorde.....	32
4.4	In een dagboek.....	33
4.5	Inhoud van de boekingen.....	34
5	INSCHRIJVING IN DE REKENINGEN	34
6	HET CENTRAAL BOEK.....	35
7	VERANTWOORDINGSSTUKKEN	35
8	VORMVOORSCHRIFTEN.....	36
9	BEWAREN VAN BOEKEN EN VERANTWOORDINGSSTUKKEN.....	38
10	SYNTHESE	39
HOOFDSTUK 5		
	INLEIDING TOT DE INVENTARIS EN DE JAARREKENING	41
1	INLEIDING	42
1.1	Algemeen	42
1.2	De balans.....	42
1.3	De resultatenrekening.....	43
1.4	De toelichting.....	43
2	HET WETBOEK VAN ECONOMISCH RECHT	43
2.1	Inventaris	44
2.1.1	Wettelijke verplichting	44
2.1.2	Omvang van de inventaris.....	44
2.1.3	Structuur van de inventaris	44
2.1.4	Datum van de inventaris.....	44
2.1.5	Inventarisboek.....	45
2.2	Jaarrekening.....	46
2.2.1	Algemeen	46
2.2.2	Ondernemingen die niet onderworpen zijn aan het Wetboek van Vennootschappen.....	46
2.2.3	Openbare instellingen die een statutaire opdracht vervullen van commerciële, financiële of industriële aard	47
2.2.4	Kredietinstellingen en ondernemingen uit de financiële sector.....	47
2.2.5	Verzekeringsondernemingen en aanverwante ondernemingen.....	47

3	HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN	48	
3.1	De inventaris	48	
3.2	De jaarrekening.....	49	
4	BESLUIT	50	
HOOFDSTUK 6			
HET REKENINGENSTELSEL			51
1	WETTELIJKE VERPLICHTING	52	
2	STRUCTUUR VAN HET REKENINGENSTELSEL.....	52	
3	BESPREKING VAN DE BALANSREKENINGEN.....	54	
4	BESPREKING VAN DE RESULTATENREKENINGEN.....	72	
5	VERWERKING VAN HET RESULTAAT.....	82	
6	BESPREKING VAN DE ANALYTISCHE REKENINGEN.....	82	
7	BESPREKING VAN DE ORDEREKENINGEN	82	
HOOFDSTUK 7			
DE BTW IN DE BOEKHOUDING			87
1	ALGEMEEN	88	
2	HET BEGRIIP BELASTINGPLICHTIGE EN DE GEVOLGEN	88	
3	DE DIVERSE CATEGORIEËN BELASTINGPLICHTIGEN.....	89	
3.1	De gewone belastingplichtige.....	89	
3.2	De vrijgestelde belastingplichtige	89	
3.3	De gemengde belastingplichtige	89	
3.4	De gedeeltelijke belastingplichtige	90	
3.5	De incidentele belastingplichtige.....	91	
3.6	De kleine belastingplichtige	91	
3.7	Belastingplichtigen onderworpen aan het forfaitaire stelsel.....	91	
3.8	De belastingplichtige onderworpen aan het bijzonder stelsel voor landbouwers.....	91	
4	BOEKHOUDKUNDIGE ASPECTEN.....	92	
4.1	Het uitreiken van facturen en het inschrijven in het dagboek van ontvangsten.....	92	
4.1.1	Algemene verplichting.....	92	
4.1.2	Tijdstip	92	
4.1.3	Verplichte vermeldingen.....	92	

4.1.4	Handelingen met particulieren	93
4.1.5	Het uitreiken van rekeningen of ontvangstbewijzen voor btw	93
4.2	Boekhoudkundige verplichtingen van de gewone belastingplichtigen	94
4.2.1	Algemeen	94
4.2.2	Boek voor inkomende facturen	94
4.2.3	Boek voor uitgaande facturen	95
4.2.4	Dagboek van ontvangsten	95
4.2.5	Tabel van de bedrijfsmiddelen	95
4.2.6	Bijhouden van de klantenrekeningen	96
4.2.7	Teruggaafregister	96
4.2.8	Bijhouden van bijzondere registers	96
4.3	De vrijgestelde belastingplichtigen	97
4.4	Bijzondere documenten voor de verrichtingen gerealiseerd met een niet-belasting- plichtige of met een belastingplichtige zonder recht op aftrek	97
4.5	Het bewaren van documenten	97
5	HERZIENINGSTERMIJN	98
6	NIET-AFTREKBARE BTW	98
6.1	De gewone belastingplichtige	98
6.2	Boekhoudkundige verwerking	98
6.3	De vrijgestelde belastingplichtige	99
6.4	De gemengde belastingplichtige	100
6.5	De gedeeltelijke belastingplichtige	100
DEEL 2 GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VENNOOTSCHAPSBOEKHOUDEN		101
HOOFDSTUK 1		
DEFINITIES		103
1	VENNOOTSCHAPPEN	104
1.1	Het begrip vennootschap	104
1.2	Rechtspersoonlijkheid	104
1.3	Handelsvennootschap versus burgerlijke vennootschap	105
1.4	Genoteerde vennootschappen	106
2	DE BANDEN TUSSEN VENNOOTSCHAPPEN	106
2.1	Algemeen	106
2.2	Controle	106
2.3	Onderneming	108
2.4	Moeder en dochter	108
2.5	Consortium	109
2.6	Verbonden vennootschappen, personen en ondernemingen	110
2.7	Geassocieerde vennootschappen	110

2.8	Deelneming	110
2.9	Vennootschappen en ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	111
3	DE GROOTTE VAN DE VENNOOTSCHAPPEN.....	111
3.1	De criteria in het Wetboek van vennootschappen	111
3.2	De kleine vennootschappen	112
3.2.1	Het begrip omzet voor de berekening van de criteria	113
3.2.2	Berekening van de criteria op geconsolideerde basis.....	114
3.2.3	Beoordelingsdatum	115
3.3	De microvennootschappen	115
3.4	De grote vennootschappen.....	117
3.5	De zeer kleine vennootschappen.....	117
3.6	Het overschrijden van de criteria	117
3.7	Beoordelingstoets	118
3.7.1	De vennootschap is moeder of vormt een consortium bij de afsluiting van boekjaar N2...	118
3.7.2	De vennootschap is geen moeder, vormt geen consortium, maar is een dochter- vennootschap bij de afsluiting van boekjaar N2.....	119
3.7.3	De vennootschap is niet verbonden met andere vennootschappen bij de afsluiting van boekjaar N2	119
 HOOFDSTUK 2		
ALGEMENE BEGINSELEN BETREFFENDE JAARREKENINGEN.....		
121		
1	INLEIDING	122
2	HET GETROUW BEELD.....	122
3	DE VOLLEDIGHEID.....	123
4	DE PERIODICITEIT.....	124
5	DE VERGELIJKBAARHEID	124
6	HET COMPENSATIEVERBOD	125
6.1	Beginsel	125
6.2	De wettelijke schuldvergelijking	125
6.3	Andere gevallen van compensatie	126
6.4	Toepassing van het compensatieverbod	126
7	HET MATCHING PRINCIPLE	127
8	HET VOORZICHTIGHEIDSBEGINSEL.....	128
9	MUNTEENHEID	128

HOOFDSTUK 3		
DE WAARDERINGSREGELS		131
1	INVENTARIS EN WAARDERINGSREGELS	132
2	VASTSTELLING VAN DE WAARDERINGSREGELS.....	132
3	AFWIJKING VAN DE VASTGELEGDE WAARDERINGSREGELS.....	133
4	CONTINUÏTEIT VAN DE WAARDERINGSREGELS.....	133
5	INDIVIDUELE WAARDERING	134
6	VOORZICHTIGHEID, OPRECHTHEID EN GOEDE TROUW	134
7	WAARDERINGEN BIJ DISCONTINUÏTEIT.....	135
 HOOFDSTUK 4		
DE WAARDERINGSBEGINSELEN		137
1	AANSCHAFFINGSWAARDE.....	138
1.1	Beginsel	138
1.2	Aanschaffingsprijs.....	138
1.3	Vervaardigingsprijs.....	139
1.4	Intercalaire intresten	139
1.5	Inbrengwaarde	140
1.6	Goederen verkregen tegen betaling van een lijfrente	141
2	MARKTWAARDE.....	141
 HOOFDSTUK 5		
AFSCHRIJVINGEN.....		143
1	ALGEMEEN	144
1.1	Omschrijving in het jaarrekeningenrecht	144
1.2	Fiscale wetgeving	144
1.3	Algemene waarderingsbepalingen	145
1.4	Bijzondere regels betreffende afschrijvingen.....	145
1.5	Waarderingsregels.....	146
1.6	Rekeningenstelsel.....	146
2	AFSCHRIJVINGSMETHODEN	146
2.1	Algemeen	146
2.2	Lineaire afschrijvingen.....	146

2.2.1	Afschrijving volgens tijdseenheden	147
2.2.2	Afschrijving volgens bedrijfsdrukte	147
2.2.3	Afschrijving volgens de gemengde bedrijfsdrukte	147
2.3	Degressieve afschrijvingen	148
2.3.1	Algemeen	148
2.3.2	Boekhoudkundige degressieve afschrijvingen.....	148
2.3.3	Fiscale degressieve afschrijvingen	148
2.4	Andere methoden.....	149
3	AFSCHRIJVINGEN IN DE RESULTATENREKENING	150
3.1	Toevoeging aan afschrijvingen.....	150
3.1.1	Afschrijvingen als bedrijfskosten.....	150
3.1.2	Afschrijvingen als niet-recurrente bedrijfskosten.....	150
3.2	Terugneming van afschrijvingen	150
4	AFSCHRIJVINGEN OP OPRICHTINGSKOSTEN	150
5	AFSCHRIJVINGEN OP IMMATERIËLE VASTE ACTIVA	151
6	AFSCHRIJVINGEN OP MATERIËLE VASTE ACTIVA.....	151
6.1	Algemeen	151
6.2	Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa.....	152
7	AFSCHRIJVINGEN VAN VASTE ACTIVA MET BEPERKTE LEVENSDUUR DIE ZIJN VERWORVEN VOOR EEN PRIJS DIE (DEELS) BESTAAT UIT EEN VARIABEL GEDEELTE	152
8	AFSCHRIJVINGEN OP GEHERWAARDEERDE MATERIËLE VASTE ACTIVA	153
9	DISCONTINUÏTEIT VAN DE VENNOOTSCHAP OF VAN EEN BEDRIJFS- ONDERDEEL	154
10	VERSCHIL TUSSEN ECONOMISCHE EN FISCALE AFSCHRIJVINGEN.....	154
10.1	Snellere economische dan fiscale afschrijvingen.....	154
10.2	Snellere fiscale dan economische afschrijvingen	155
11	AFSCHRIJVING OP BIJKOMENDE KOSTEN	155
12	TOELICHTING	156
13	VENNOOTSCHAPSRECHT.....	156

HOOFDSTUK 6		
	WAARDEVERMINDERINGEN	157
1	OMSCHRIJVING	158
2	ALGEMENE WAARDERINGSBEGINSELEN	158
3	REKENINGENSTELSEL	159
4	ONDSCHIED TUSSEN BESTEDING EN TERUGNEMING VAN WAARDE- VERMINDERINGEN	160
5	WAARDEVERMINDERINGEN OP IMMATERIËLE VASTE ACTIVA.....	161
6	WAARDEVERMINDERINGEN OP MATERIËLE VASTE ACTIVA	161
7	WAARDEVERMINDERINGEN OP FINANCIËLE VASTE ACTIVA.....	162
8	WAARDEVERMINDERINGEN OP VORDERINGEN.....	162
9	WAARDEVERMINDERINGEN OP VOORRADEN.....	164
10	WAARDEVERMINDERINGEN OP BESTELLINGEN IN UITVOERING.....	165
11	WAARDEVERMINDERINGEN OP GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN	165
HOOFDSTUK 7		
	VOORZIENINGEN	167
1	OMSCHRIJVING	168
2	ALGEMENE WAARDERINGSBEPALINGEN.....	169
3	TEGENPOSTEN VAN DE BALANSREKENINGEN ‘VOORZIENINGEN’.....	170
4	VOORZIENINGEN NAAR AANLEIDING VAN EEN VERWERVING TEGEN LIJFRENTE	170
5	VOORZIENINGEN OP BESTELLINGEN IN UITVOERING.....	172
6	VOORZIENINGEN VERBONDEN AAN DE VERKOOP VAN GOEDEREN OF LEVERING VAN DIENSTEN	173
7	VOORZIENING NIET-OPGEVRAAGD GEDEELTE VAN AANDELEN	174

8	BEDRAG VAN DE VOORZIENING VOOR PENSIOENEN EN WERKLOOSHEID MET BEDRIJFSTOESLAG.....	174	
9	VOORZIENINGEN VOOR BEZOLDIGINGEN BIJ VOLLEDIGE OF GEDEELTE- LIJKE VRIJSTELLING VAN TE LEVEREN ARBEIDSPRESTATIES.....	175	
10	VOORZIENING VOOR AFVALSTOFFEN.....	175	
11	AANDELENOPTIEPLANNEN	176	
HOOFDSTUK 8			
VERRICHTINGEN IN VREEMDE VALUTA			177
1	INLEIDING	178	
2	TERMINOLOGIE – OMSCHRIJVINGEN	178	
3	PROBLEEMSTELLING	179	
4	BOEKING VAN DEVIEZENVERRICHTING	181	
4.1	Algemeen	181	
4.2	Omrekeningskoers	182	
4.3	Verrichtingen waaruit monetaire posten in deviezen ontstaan.....	183	
4.3.1	Niet-monetaire activa.....	183	
4.3.2	Monetaire activa en passiva.....	183	
4.4	Betaling van schulden en inning van vorderingen in vreemde valuta	184	
4.4.1	Algemeen	184	
4.4.2	Omrekeningskoers	184	
4.4.3	Boeking van de wisselresultaten	185	
4.5	Waardeverminderingen op monetaire activa in deviezen en regularisering van monetaire posten in deviezen	186	
4.5.1	Waardeverminderingen op monetaire activa in deviezen.....	186	
4.5.2	Over te dragen (overgedragen) resultaten – pro rata’s.....	186	
5	BOEKING VAN WISSELVERRICHTINGEN	186	
5.1	Algemeen	186	
5.2	Contantwisselverrichtingen	186	
5.2.1	Wisselverrichtingen vreemde valuta’s tegen euro.....	186	
5.2.2	Verrichtingen deviezen tegen deviezen	187	
5.3	Termijnwisselverrichtingen.....	188	
5.3.1	Algemeen	188	
5.3.2	Vereenvoudigde boekingswijze.....	189	
5.3.3	Exhaustieve boekingswijze	191	

6	WISSELRISICO EN WISSELRISICODEKKING	193
6.1	Wisselrisico.....	193
6.2	Wisselrisicodekking.....	193
6.2.1	Algemeen	193
6.2.2	Specifieke dekkingsverrichtingen.....	194
6.2.3	Niet-specifieke wisselrisicodekkingsverrichtingen: het in evenwicht brengen van de wisselpositie.....	194
6.3	Niet-samenvallende vervaldagen.....	194
7	DEVIEZENVERRICHTINGEN WAARAAN EEN SPECIFIEKE DEKKINGS- VERRICHTING IS VERBONDEN.....	196
8	WAARDERING AAN HET EINDE VAN HET BOEKJAAR VAN NIET SPECIFIEK GEDEKTE TEGOEDEN EN VERPLICHTINGEN IN DEVIEZEN.....	197
8.1	Waardering	197
8.2	Verwerking van omrekeningsverschillen	198
8.3	Integrale inresultaatneming van omrekeningsverschillen aan het einde van het boekjaar .	203
9	WAARDERING TEGOEDEN EN VERPLICHTINGEN IN DEVIEZEN – BIJZONDERE ASPECTEN	204
9.1	Vorderingen en schulden op (middel)lange termijn.....	204
9.2	Leningen in deviezen ter financiering van niet-monetaire activa waarvan de waarde afhangt van de koers van diezelfde valuta	205
9.3	Vooruitbetalingen.....	206
9.3.1	Gestorte vooruitbetalingen.....	206
9.3.2	Ontvangen vooruitbetalingen.....	207
9.4	Niet-opgevraagde bedragen op aandelen in vennootschap naar buitenlands recht.....	207
9.5	Vastrentende effecten in deviezen	207
9.6	Tegoeden in liquide middelen en schulden in rekening-courant t.o.v. kredietinstellingen.	208
9.7	Ontvangen bestellingen (verkoop) – geplaatste bestellingen (inkoop).....	208
9.8	Andere verplichtingen die niet in de balans zijn opgenomen	209
9.8.1	Eenzijdige verplichting tot aan- of verkoop van vaste activa.....	209
9.8.2	Persoonlijke of zakelijke zekerheden in deviezen gesteld als waarborg voor verplichtingen van derden.....	209
9.9	Kapitaalverhoging als gevolg van de conversie in aandelen van obligaties uitgedrukt in vreemde valuta	209
9.10	Kapitaalverhoging als gevolg van de inbreng van een schuldvordering uitgedrukt in vreemde valuta	210
10	RISICO'S VERBONDEN AAN WISSELPOSITIES	210
 HOOFDSTUK 9		
	OPRICHTING EN OPRICHTINGSKOSTEN	213
1	OPRICHTING.....	214

1.1	Vorbereidende studie	214	
1.2	Oprichtingsakte.....	214	
1.2.1	Vorm van de oprichtingsakte	214	
1.2.2	Registratie	215	
1.2.3	Neerlegging van de oprichtingsakte	216	
1.3	Verkrijging van de rechtspersoonlijkheid	216	
1.4	Vennootschapsdossier	216	
1.5	Inschrijving in het rechtspersonenregister	217	
2	OPRICHTINGSKOSTEN.....	217	
2.1	Omschrijving.....	217	
2.2	Kosten bij oprichting of kapitaalverhoging.....	217	
2.3	Herstructureringskosten.....	218	
2.4	Afschrijving van de oprichtingskosten	219	
2.5	Bij stopzetting en vennootschappen in moeilijkheden.....	219	
2.6	Directe boeking op de resultatenrekening	220	
3	TOELICHTING	220	
4	VENNOOTSCHAPSRECHT.....	220	
HOOFDSTUK 10			
IMMATERIËLE VASTE ACTIVA			223
1	OMSCHRIJVING	224	
2	AANSCHAFFINGSWAARDE.....	224	
3	KOSTEN VAN ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	224	
4	SOFTWARE	226	
4.1	Begrip	226	
4.2	De activering van software-uitgaven.....	226	
4.3	Toepassingssoftware bestemd voor intern gebruik, verworven bij derden.....	227	
4.3.1	Standaardsoftware	227	
4.3.2	Specifieke software.....	227	
4.4	Toepassingssoftware bestemd voor commercialisatie, verworven bij derden.....	227	
4.5	Door de onderneming zelf ontwikkelde toepassingssoftware bestemd voor intern gebruik	228	
4.6	Door de onderneming zelf ontwikkelde toepassingssoftware bestemd voor commercialisatie	229	
4.6.1	Ten behoeve van derden ontwikkelde specifieke software	229	
4.6.2	Intern ontwikkelde standaardsoftware	230	
5	DE KOSTEN VERBONDEN AAN EEN WEBSITE	230	

6	AUDIOVISUELE WERKEN	231
6.1	Productie van films.....	231
6.2	Verwerving van films	232
7	ONTGINNINGSGRONDEN.....	233
8	BROEIKASGASEMISSIERECHTEN	233
9.	HERWAARDERINGEN	233
10	AFSCHRIJVINGEN	234
11	WAARDEVERMINDERINGEN.....	234
12	TOELICHTING	235
13	VENNOOTSCHAPSRECHTELIJKE ASPECTEN.....	235
HOOFDSTUK 11		
	MATERIËLE VASTE ACTIVA	237
1	OMSCHRIJVING	238
2	ONDERSCHEID MET VOORRADEN	238
2.1	Reserveonderdelen voor machines	238
2.2	Ontginningsgronden	239
2.3	Toonzaalmateriaal	240
2.4	Dieren	240
2.5	Terreinen en gebouwen	241
2.6	Kijkwoningen	241
3	AANSCHAFFINGSWAARDE.....	241
4	TIJDSTIP VOOR HET BOEKEN VAN DE KOOP-VERKOOPOVEREENKOMST VAN EEN ONROEREND GOED	242
5	HERWAARDERINGEN	243
6	AFSCHRIJVINGEN	243
6.1	Algemeen	243
6.2	Afschrijving van de bijkomende kosten	243
6.3	Afschrijving van bebouwde terreinen.....	244
6.4	Afschrijvingen bij buitengebruikstelling van vaste activa	244
7	WAARDEVERMINDERINGEN	245

8	REALISATIE VAN VASTE ACTIVA	245
9	SALE AND LEASE BACK	246
10	OVERDRACHT VAN ZAKELIJKE RECHTEN.....	246
HOOFDSTUK 12		
LEASINGOVEREENKOMSTEN EN SOORTGELIJKE VERRICHTINGEN.....		251
1	BEGRIPSOMSCHRIJVING	252
2	HET BEGRIP “GEÏNVESTEERD KAPITAAL” BIJ ROERENDE EN ONROERENDE LEASING.....	253
3	INTEGRALE WEDERSAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL BIJ ROERENDE LEASING.....	254
4	INTEGRALE WEDERSAMENSTELLING VAN HET KAPITAAL BIJ ONROERENDE LEASING	255
5	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING	256
6	VERSCHIL TUSSEN HUUROVEREENKOMSTEN EN LEASING.....	257
7	LEASING OP ONROERENDE GOEDEREN	258
8	ANDERE GEBRUIKSRECHTEN OP LANGE TERMIJN OP ONROERENDE GOEDEREN	259
9	LEASING OP ROERENDE GOEDEREN.....	259
10	BOEKING BIJ DE LEASINGGEVER.....	263
11	SALE AND LEASE BACK.....	263
HOOFDSTUK 13		
FINANCIËLE VASTE ACTIVA		265
1	CLASSIFICATIE	266
2	AANDELEN	266
2.1	Aanschaffingswaarde – Algemene voorschriften	266
2.2	Niet volledig volgestorte aandelen.....	268
2.3	Aanschaffingswaarde bestaande uit verschillende elementen	269
2.4	Aanschaffingswaarde met prijstoeslag	269

2.5	Toerekening door de aandeelhouder van een terugbetaling van kapitaal of een uitgiftepremie of van een uitkering van reserves.....	270
2.6	Op welk moment kan de genietter van een dividend dit als opbrengst boeken?	272
2.7	Verwerking van kapitaalaflossingen.....	273
2.8	Warrants en verwerving van aandelen door middel van warrants	273
2.9	Waardeverminderingen	274
2.10	Voorzieningen	274
2.11	Vervreemding van effecten.....	275
3	VORDERINGEN	275
4	OBLIGATIELENINGEN IN PORTEFEUILLE.....	276
5	BORGTOCHTEN BETAALD IN CONTANTEN.....	276
HOOFDSTUK 14		
VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING		
1	VOORRADEN.....	278
1.1	Algemene beginselen.....	278
1.2	Tijdstip van activering.....	279
1.3	Waarderingsbeginselen.....	279
1.3.1	Grond- en hulpstoffen (grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen).....	280
1.3.2	Handelsgoederen	281
1.3.3	Gereed product (voorraadproductie)	281
1.3.4	Goederen in bewerking (voorraadproductie).....	283
1.4	Vorraden waarvan de aankoopprijs in vreemde valuta is uitgedrukt	283
1.5	Marktwaaarde	284
1.5.1	Grond- en hulpstoffen (grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen).....	284
1.5.2	Handelsgoederen	284
1.5.3	Gereed product (voorraadproductie)	285
1.5.4	Goederen in bewerking (voorraadproductie).....	285
1.5.5	Boekhoudkundige verwerking.....	285
1.6	Forfaitaire waardering.....	286
1.7	Waardering van voorraden op grond van de verkoopprijs	286
1.8	Waardering van voorraden: gezamenlijke aankoop en doorverkoop per stuk	287
1.9	Toerekening van debetrente	287
1.10	Waardeverminderingen	288
2	BESTELLINGEN IN UITVOERING.....	288
2.1	Begrip en boeking.....	288
2.2	Waarderingsbeginselen.....	289
2.3	Alternatieve voorstellingswijze in de jaarrekening	290
2.4	Toerekening van debetrente	291
2.5	Toerekening van creditrente.....	291

2.6	Waardeverminderingen	292
2.7	Voorzieningen	293
2.8	Toelichting	294

HOOFDSTUK 15

VORDERINGEN	295
--------------------------	------------

1	REKENINGENSTELSEL	296
2	WAARDERING VAN DE VORDERINGEN.....	296
2.1	Algemeen	296
2.2	Bepaalde vorderingen betaalbaar op meer dan één jaar.....	296
2.3	Waardeverminderingen	297
2.4	Realisatie van vorderingen	298
2.5	Disconteren van een vordering.....	299
2.6	Factoring	299
2.6.1	Begrip	299
2.6.2	Boekhoudkundige verwerking bij de onderneming (leverancier).....	300
3	VORDERINGEN GEDEKT DOOR EEN KREDIETVERZEKERING.....	301
3.1	Boeking van de verkoopfactuur	302
3.2	Overboeking naar dubieuze debiteuren	302
3.3	Boeking van de waardevermindering	302
3.4	Afwikkeling van de vordering.....	302
3.4.1	De klant betaalt daadwerkelijk niets	302
3.4.2	De klant betaalt 605 EUR (incl. btw), de onderneming vermoedt van de klant verder niets meer te zullen ontvangen	303
4.	Eindejaarsverrichtingen.....	303

HOOFDSTUK 16

GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN	305
--	------------

1	ALGEMEEN	306
2	WAARDEVERMINDERINGEN	306
3	EIGEN EFFECTEN	307
3.1	Algemeen	307
3.2	Dividenden verbonden aan eigen aandelen	307
3.3	Toelichting en jaarverslag.....	307
4	AANDELEN EN GELDBELEGGINGEN ANDERE DAN VASTRENTENDE BELEGGINGEN.....	307
4.1	Inhoud.....	307

4.2	Aanschaffingswaarde.....	308
4.3	Vervreemding van effecten.....	308
5	VASTRENTENDE EFFECTEN	308
5.1	Rekeningenstelsel.....	308
5.2	Boeking bij de koper	309
5.2.1	Aankoop bij de uitgifte.....	309
5.2.2	Verkoop van effecten.....	309
5.2.3	Inventaris en jaarafsluiting	310
5.2.4	Prorata intresten	310
5.2.5	Omrekening vreemde valuta.....	310
5.2.6	Verschil tussen de uitgifteprijs en de terugbetalingswaarde	312
5.2.7	Aankoop na de uitgifte.....	312
6	TE INCASSEREN VERVALLEN WAARDEN	313
7	KREDIETINSTELLINGEN, POSTCHEQUE, KASSEN	313
7.1	Uitgegeven cheques	313
7.2	Uitgeschreven overschrijvingen.....	315
7.3	Overboeking bij jaarafsluiting.....	315
7.4	Compensatie van banksaldi	315
7.5	Betaal- en kredietkaarten bij de ontvanger van de betaling.....	316
7.6	Omrekening vreemde valuta.....	316
7.7	Inpandgeving van geldbeleggingen	317
8	OPLEIDINGSCHEQUES	317
HOOFDSTUK 17		
	HERWAARDERINGSMEERWAARDEN.....	319
1	BEGRIPSOMSCHRIJVING.....	320
2	VOORWAARDEN	320
2.1	De actiefgebonden nuttigheidsvoorwaarde	321
2.2	De algemene rentabiliteitsvoorwaarde	321
3	VERANTWOORDING	322
4	MOET ER REKENING WORDEN GEHOUDEN MET BELASTINGEN?.....	322
5	AFSCHRIJVINGEN	323
6	VERDERE BEHANDELING VAN DE HERWAARDERINGSMEERWAARDEN.....	324
7	ONTERECHT GEBOEKTE HERWAARDERINGSMEERWAARDE	325

8	BIJ EEN LATERE VERKOOP.....	325
HOOFDSTUK 18		
	SUBSIDIES	327
1	TIJDSTIP WAAROP EEN SUBSIDIE MOET WORDEN GEBOEKT.....	328
2	DE KAPITAALSUBSIDIES	328
2.1	Begripsomschrijving	328
2.2	Boekhoudkundige verwerking.....	329
2.2.1	Kapitaalsubsidies toegekend op niet-afschrijfbaar vast activa	330
2.2.2	Realisatie van het vast actief.....	330
2.3	Tax shelter in hoofde van de productievennootschap	331
3	DE INTRESTSUBSIDIES	331
3.1	Begripsomschrijving	331
3.2	Boekhoudkundige verwerking.....	331
4	SUBSIDIES VOOR KOSTEN VAN ONDERZOEK EN ONTWIKKELING	332
5	OVERIGE FINANCIËLE SUBSIDIES.....	333
6	DE EXPLOITATIESUBSIDIES	333
6.1	Begripsomschrijving	333
6.2	Boekhoudkundige verwerking.....	334
7	TERUGBETALING VAN SUBSIDIES.....	334
7.1	Terugbetaling van kapitaal- en intrestsubsidies.....	334
7.2	Terugbetaling van subsidies voor kosten van onderzoek en ontwikkeling.....	335
8	VENNOOTSCHAPSRECHT.....	335
HOOFDSTUK 19		
	UITGEGEVEN OBLIGATIELENINGEN	337
1	ALGEMEENHEDEN	338
1.1	Belang van de obligatieleningen	338
1.2	De plaatsing	338
1.3	De uitgifteprijs.....	339
1.4	De rente.....	339
1.5	De munteenheid	340
1.6	Waarborgen	340
1.7	De terugbetalingsprijs.....	340
1.8	De terugbetalingsmodaliteiten.....	340

2	BIJ DE EMITTENT	341
2.1	Uitgiftekosten	341
2.2	Plaatsing van de obligatielening.....	341
2.2.1	Plaatsing door conversie van schulden	342
2.3	Boeking bij de jaarafsluiting.....	342
2.4	Boeking bij de uitbetaling van de rente	343
2.5	Verjaarde coupons	343
2.6	Aflossing van de lening.....	344
2.6.1	Terugbetaling in eenmaal	344
2.6.2	Aflossing door uitloting.....	344
2.6.3	Aflossing door inkoop.....	345
HOOFDSTUK 20		
SCHULDEN.....		347
1	REKENINGENSTELSEL	348
1.1	Overbruggingskrediet	348
1.2	Wentelkredieten	348
2	WAARDERING VAN SCHULDEN	349
2.1	Algemeen	349
2.2	Bepaalde schulden betaalbaar op meer dan één jaar	349
3	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN BETWISTE SCHULDEN	350
4	SCHULDEN IN HET KADER VAN EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE	350
5	VERJAARDE SCHULDEN	350
6	EINDEJAARSVERRICHTINGEN.....	351
HOOFDSTUK 21		
OMZET EN ANDERE BEDRIJFSOPBRENGSTEN		353
1	BEGRIPPEN	354
1.1	Omzet	354
1.2	Andere bedrijfsopbrengsten.....	354
1.3	Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten.....	355
1.4	Verzekeringsvergoedingen	356
2	OVEREENKOMSTEN MET IN DE TIJD GESPREIDE PRESTATIES	356
3	REALISATIETIJDSTIP VAN DE OMZET	358

4	OMZET VAN TUSSENPERSONEN	359
5	OMZET VAN EEN FRANCHISENEMER	360
6	OMZET VAN AFVALDIENSTENONDERNEMINGEN	361
6.1	De onderneming zorgt voor de ophaling van de afvalstoffen alsook voor hun onmiddellijke storting of afvoer 'als zodanig', d.i. zonder opslag of verwerking.....	361
6.2	De onderneming zorgt voor de ophaling en de opslag van de afvalstoffen in afwachting van hun latere overdracht aan een derde die ze zal verwerken	361
6.3	De onderneming verwerft de afvalstoffen om ze (a) te vernietigen, (b) in haar eigen productieproces te gebruiken of (c) te recycleren	362
6.3.1	De verworven afvalstoffen worden vernietigd.....	362
6.3.2	De verworven afvalstoffen worden gebruikt in het productieproces (bijvoorbeeld als brandstof)	362
6.3.3	De afvalstoffen worden gerecycleerd en vervolgens doorverkocht.....	363
6.4	Ondernemingen waarvan de exploitatie een terrein aantast of vervuult	364
7	RECYCLAGEBIJDRAGEN	364
8	GEPRODUCEERDE VASTE ACTIVA.....	365
 HOOFDSTUK 22		
AANKOPEN VAN HANDELSGOEDEREN, GROND- EN HULPSTOFFEN		
1	DEFINITIE.....	368
2	VOORRANG OP DE BOEKING ONDER VOORRADEN.....	368
3	ONDERSCHEID MET 'DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN'	368
4	ONDERSCHEID TUSSEN DE REKENINGEN 602, 603 EN 61	369
5	WAARDERING.....	370
6	BOEKING BIJ AANKOOP	370
7	AANKOOP VAN ONROERENDE GOEDEREN BESTEMD VOOR VERKOOP	370
8	VERWERVING VAN HANDELSGOEDEREN OM NIET.....	371
9	RECHTEN TOT VERTONING VAN FILMS.....	372

HOOFDSTUK 23		
	DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN	373
1	DEFINITIE.....	374
2	ONDERSCHIED MET 'AANKOPEN EN VOORRADEN'	374
3	MANAGEMENT FEES.....	374
4	VERZEKERING BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID	375
5	BEZOLDIGING BEDRIJFSLEIDERS.....	376
6	MAALTIJDCHEQUES TOEGEKEND AAN BEDRIJFSLEIDERS.....	376
HOOFDSTUK 24		
	PERSONEELSKOSTEN.....	377
1	BEGRIP.....	378
2	LOONVERWERKING.....	378
3	VAKANTIEGELD.....	380
3.1	Algemeen	380
3.2	Berekening van het geraamde vakantiegeld.....	380
3.3	Werknemer uit dienst.....	381
3.4	Het boekjaar stemt niet overeen met het kalenderjaar	381
3.4.1	Arbeiders	381
3.4.2	Bedienden.....	382
4	EINDEJAARSPREMIE.....	383
4.1	Algemeen	383
4.2	Bedienden.....	383
4.3	Arbeiders	384
5	VOORDELEN VAN ALLE AARD.....	384
5.1	Algemeen beginsel inzake boekhoudkundige verwerking.....	384
5.2	Voordelen van alle aard in de loonverwerking opgenomen	385
6	MAALTIJDCHEQUES	385
6.1	Algemeen	385
6.2	Aankoop van cheques	386
6.3	Loonverwerking.....	386
7	GROEPSVERZEKERINGEN.....	387

8	BRUGPENSIOENEN OF WERKLOOSHEID MET BEDRIJFSTOESLAG	387
9	ARBEIDSONGEVALLENVERZEKERING	388
10	ANDERE PERSONEELSKOSTEN.....	388
11	VOLLEDIGE OF GEDEELTELIJKE VRIJSTELLING VAN TE LEVEREN ARBEIDSPRESTATIES.....	389
12	DE VERMINDERING VAN BEDRIJFSVOORHEFFING TEN GUNSTE VAN DE WERKGEVER.....	389
13	DE BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN LOONTUSSENKOMST DOOR DE OVERHEID IN HOOFDE VAN DE WERKGEVER	390
14	AANDELENOPTIEPLANNEN	390
HOOFDSTUK 25		
BOEKINGEN M.B.T. VOORDELEN VAN ALLE AARD		
391		
1	INLEIDING	392
1.1	Wetboek van de Inkomstenbelastingen.....	392
1.2	Sociale zekerheid	393
1.3	Wetboek van Vennootschappen	393
2	VERWERKING IN DE BOEKHOUDING.....	393
2.1	Boeking van de kosten	393
2.2	Boeking van het voordeel	394
HOOFDSTUK 26		
DE REALISATIE VAN ACTIVA.....		
395		
1	INLEIDING	396
2	REKENINGENSTELSEL	396
3	TIJDSTIP VAN REALISATIE.....	396
4	SALE AND LEASE BACK.....	397
5	REALISATIEMEERWAARDE MET TIJDELIJKE FISCALE VRIJSTELLING.....	398
6	OVERDRACHT VAN DE BLOTE EIGENDOM VAN EEN ONROEREND GOED DAT DE VENNOOTSCHAP IN VOLLE EIGENDOM BEZIT.....	399

7	HET CERTIFICEREN VAN AANDELEN EN ANDERE EFFECTEN.....	400
8	DIEFSTAL OF VERNIETIGING VAN EEN VAST ACTIVUM	400
HOOFDSTUK 27		
	BELASTINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	403
1	BELASTINGEN IN DE RESULTATENREKENING	404
2	BELASTINGEN OP HET RESULTAAT	405
2.1	Algemene beginselen.....	405
2.2	Onderscheid tussen boekjaar en aanslagjaar	405
2.3	Grondslag van de vennootschapsbelasting	405
2.4	Tarief van de vennootschapsbelasting (sedert aanslagjaar 2005).....	405
2.5	Voorafbetalingen en gestorte voorheffingen	406
2.6	Geraamde belastingen.....	407
2.6.1	Geraamde belastingen op het resultaat van het boekjaar.....	407
2.6.2	Geraamde belastingen lager dan de voorafbetalingen.....	407
2.6.3	Overdracht van voorafbetalingen naar het volgende jaar	408
2.7	Boeking bij ontvangst van het aanslagbiljet	409
2.7.1	De geraamde belastingen zijn te laag	409
2.7.2	De geraamde belastingen zijn te hoog	410
2.7.3	De geactiveerde voorafbetalingen zijn te hoog.....	410
2.8	Belastingsupplementen op vorige boekjaren	410
2.8.1	Bijkomende aanslag gevolg van een rechtzetting door de Administratie	410
2.8.2	Geraamd bedrag van belastingsupplementen.....	410
2.9	Vennootschappen in vereffening.....	411
3	FISCALE VOORZIENINGEN.....	411
3.1	Rekeningen	411
3.2	Voorbeeld.....	412
3.2.1	De aangelegde voorziening is ontoereikend.....	412
3.2.2	De aangelegde voorziening is te hoog.....	412
4	BEDRIJFSBELASTINGEN	412
5	BETWISTE BELASTINGEN	413
6	INTRESTEN OP BELASTINGSCHULDEN.....	414
7	UITGESTELDE BELASTINGEN.....	415
7.1	Uitgestelde belastingen op kapitaalsubsidies	415
7.2	Uitgestelde belastingen op gerealiseerde meerwaarden	416
7.3	Wijziging van de fiscale toestand.....	416

8	VOORLOPIGE BELASTINGVRIJSTELLING.....	416
9	LATENTE BELASTINGEN IN DE TOELICHTING VAN HET VOLLEDIG SCHEMA	418
HOOFDSTUK 28		
	RESULTAATVERWERKING.....	419
1	ALGEMENE BEGINSELEN	420
1.1	Balans na toewijzing.....	420
1.2	Samenstelling van het te bestemmen resultaat	420
1.3	Samenstelling van het te verwerken bedrag.....	421
1.4	Beperkingen	421
2	VERWERKING	421
2.1	Toekenningen aan het eigen vermogen	421
2.2	Onttrekkingen aan het eigen vermogen	422
2.3	Over te dragen resultaat.....	422
2.4	Uitkeringen.....	422
2.5	Tussenkost in het verlies.....	423
3	AFSLUITING VAN DE BOEKHOUDING	423
4	WIJZIGING VAN DE RESULTAATVERWERKING.....	423
5	MUTATIES BINNEN HET EIGEN VERMOGEN	424
5.1	Mutaties binnen het eigen vermogen met tegenboeking in een balanspost	424
5.2	Mutaties binnen het eigen vermogen met tegenboeking in een resultatenrekening	425
5.3	Mutaties binnen het eigen vermogen met tegenboeking in een of meer posten van de resultatenverwerking.....	425
HOOFDSTUK 29		
	DE JAARREKENING	427
1	ALGEMEEN	428
1.1	Inleiding.....	428
1.2	Inventaris	429
1.3	Van inventaris tot jaarrekening.....	429
1.4	Algemene beginselen betreffende de jaarrekeningen	429
1.5	Structuur van de jaarrekening.....	431
1.5.1	Bestanddelen van de jaarrekening.....	431
1.5.2	Vergelijkende gegevens	431
2	VAN VOORBEREIDING TOT GOEDKEURING.....	431
2.1	Vaststelling van de jaarrekening	431

2.2	Controle van de jaarrekening.....	432
2.3	Algemene vergadering	432
3	VORM VAN DE JAARREKENING.....	433
3.1	Vennootschappen die geen gebruik maken van de gestandaardiseerde schema's	433
3.1.1	Vennootschappen met een bijzondere aard van activiteit.....	433
3.1.2	Bepaalde zeer kleine vennootschappen	433
3.2	Microschema	434
3.2.1	Toepassingsgebied	434
3.3	Verkort schema	434
3.3.1	Toepassingsgebied	434
3.3.2	Het schema	435
3.3.3	Bijkomende vermeldingen in de toelichting	435
3.4	Volledig schema	437
3.4.1	Toepassingsgebied	437
3.4.2	Het schema	437
3.4.3	Bijkomende vermeldingen in de toelichting.....	437
3.5	Bijkomende vermeldingen in uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen	437
3.5.1	Gemeenschappelijke vermeldingen.....	438
3.5.2	Specifieke vermeldingen voor kleine vennootschappen vrijgesteld van de verplichting om een jaarverslag op te stellen	438
4	SANCTIES	438
HOOFDSTUK 30		
HET JAARVERSLAG.....		
		439
1	TOEPASSINGSGEBIED	440
2	VERPLICHTE INHOUD VAN HET JAARVERSLAG.....	440
2.1	Artikel 96, § 1 W.Venn.	440
2.1.1	Een overzicht van de ontwikkeling van het bedrijf en een beschrijving van de risico's en onzekerheden.....	441
2.1.2	Belangrijke gebeurtenissen die na het einde van het boekjaar hebben plaatsgevonden	442
2.1.3	De ontwikkeling van de vennootschap (vooruitzichten)	443
2.1.4	Werkzaamheden op het gebied van onderzoek en ontwikkeling.....	443
2.1.5	Het bestaan van bijkantoren.....	443
2.1.6	Belangrijke verliezen	444
2.1.7	Gebruik van financiële instrumenten	444
2.1.8	Auditcomité	444
2.2	Andere bepalingen in het Wetboek van Vennootschappen	444
2.2.1	Tegenstrijdig belang.....	445
2.2.2	Eigen effecten	445
2.2.3	Gebruik van het toegestane kapitaal	446
2.2.4	Vennootschappen met een sociaal oogmerk.....	446

2.3	Bepalingen eigen aan vennootschappen waarvan aandelen genoteerd zijn	446
2.4	Het verslag van betalingen aan overheden	446

HOOFDSTUK 31

DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING EN HET JAARVERSLAG

1	VENNOOTSCHAPPEN MET EEN COMMISSARIS	450
1.1	Opdracht van de commissaris.....	450
1.2	Toepassingsgebied	450
1.3	Controle van de jaarrekening.....	451
1.4	Commissarisverslag.....	452
1.5	Bestemming van het commissarisverslag.....	453
1.6	Afsluiting van de vereffening	453
2	TOELICHTING	453
3	VENNOOTSCHAPPEN ZONDER COMMISSARIS.....	454
3.1	Algemene regel.....	454
3.2	Coöperatieve vennootschappen	455
3.3	Afsluiting van de vereffening	455

HOOFDSTUK 32

DE OPENBAARMAKINGSVERPLICHTINGEN

1	NEERLEGGING BIJ DE NBB.....	458
1.1	Inleiding.....	458
1.2	Toepassingsgebied	458
1.3	Neer te leggen documenten.....	458
1.4	Termijn voor de openbaarmaking.....	460
1.5	Vorm van openbaarmaking.....	461
1.6	Taal van de neer te leggen stukken.....	461
1.7	Ondertekening van de jaarrekening.....	462
1.8	Plaats van neerlegging bij een neerlegging op papier	462
1.9	Kosten van openbaarmaking.....	462
2	NA DE NEERLEGGING	462
2.1	Controle door de NBB	462
2.2	Verbetering van een neergelegde jaarrekening.....	463
2.3	Wijziging van een neergelegde jaarrekening.....	463
3	SANCTIES	464
3.1	Burgerlijke sanctie	464
3.2	Gerechtelijke ontbinding	464
3.3	Fiscale boetes.....	464

3.4	Verhoogde publicatiekosten.....	464
3.5	Doorhaling in de Kruispuntbank van Ondernemingen.....	465
4.	TEGENSTELBAARHEID.....	465
DEEL 3 BIJZONDERE BEPALINGEN VAN DE DIVERSE VENNOOTSCHAPS-		
VORMEN.....		467
HOOFDSTUK 1		
BESLOTEN VENNOOTSCHAP MET BEPERKTE AANSPRAKELIJKHEID.....		469
1	KENMERKEN VAN DE BVBA.....	470
1.1	De vennoten.....	470
1.2	Oprichting.....	470
1.3	De effecten.....	471
1.3.1	Algemeen.....	471
1.3.2	Soorten aandelen.....	471
1.3.3	Overdracht en overgang van aandelen.....	471
1.3.4	Obligaties.....	471
1.4	Het bestuursorgaan.....	471
1.5	De algemene vergadering.....	472
2	HET KAPITAAL.....	473
2.1	Minimumkapitaal.....	473
2.2	Financieel plan.....	473
2.3	Volstorting.....	474
2.3.1	Bij de oprichting.....	474
2.3.2	Latere oproepingen.....	475
2.3.3	Register van aandelen.....	476
2.3.4	Gevolgen van niet-volstorting.....	477
2.4	Inbreng in natura.....	477
2.4.1	Begrip.....	477
2.4.2	Verslaggeving.....	477
2.4.3	Volstorting.....	479
3	QUASI-INBRENG.....	480
4	KAPITAALVERHOGINGEN.....	483
4.1	Algemeen.....	483
4.2	Gemeenschappelijke bepalingen.....	483
4.3	Uitgiftepremie.....	484
4.3.1	Begrip.....	484
4.3.2	Vennootschapsrechtelijk.....	487
4.3.3	Fiscaal.....	487
4.4	Kapitaalverhoging in speciën.....	488

4.4.1	Voorkeurrecht voor de bestaande vennoten	488
4.4.2	Storting van de inbreng in geld.....	488
4.4.3	Minimale volstorting.....	488
4.5	Kapitaalverhogingen in natura.....	489
4.5.1	Voorkeurrecht	489
4.5.2	Verslaggeving	490
4.5.3	Volstorting	490
4.6	Kapitaalverhogingen zonder werkelijke inbreng.....	490
4.6.1	Algemeen	490
4.6.2	Nut van de incorporatie.....	491
4.6.3	Procedure.....	491
4.6.4	Boeking.....	491
4.6.5	Fiscaal.....	492
5	KAPITAALVERMINDERINGEN.....	493
5.1	Algemeen	493
5.2	Gemeenschappelijke bepalingen	493
5.3	Kapitaalvermindering door terugbetaling aan de vennoten.....	493
5.4	Kapitaalvermindering door gehele of gedeeltelijke vrijstelling tot volstorting.....	495
5.5	Kapitaalvermindering ter aanzuivering van geleden verliezen	496
5.6	Kapitaalvermindering om een reserve te vormen teneinde een voorzienbaar verlies te dekken	497
5.7	Vermindering van de uitgiftepremie.....	498
6	RESULTAATVERDELING EN UITKEERBARE WINSTEN	498
6.1	Algemeen	498
6.2	Wettelijke reserve.....	499
6.3	Uitkeerbare winsten.....	501
6.4	Preferent dividend voor aandelen zonder stemrecht.....	503
6.5	Wijziging van de voorgestelde verdeling door de algemene vergadering.....	504
6.6	Toewijzing van dividenden buiten de jaarlijkse algemene vergadering	504
7	VERKRIJGING VAN EIGEN EFFECTEN	505
7.1	Algemeen	505
7.2	Voorafgaand besluit van de algemene vergadering.....	506
7.3	Voorwaarden van verkrijging	506
7.4	Onbeschikbare reserve.....	506
7.5	Vervreemding van de eigen aandelen	508
7.6	Rechten verbonden aan de verworven effecten.....	508
7.7	Vernietiging van eigen aandelen.....	509
7.8	Financiering van de verkrijging van eigen effecten.....	509
7.9	Inpandneming van eigen aandelen	512
7.10	Te verstrekken inlichtingen	512
7.10.1	Jaarverslag.....	512
7.10.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	512

8	VERLIES VAN HET MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL	513
8.1	Wettelijk kader	513
8.2	Boekhoudkundige aspecten	514
8.3	Mogelijke maatregelen	514
8.4	Te verstrekken inlichtingen	515
8.4.1	Jaarverslag.....	515
8.4.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	516

HOOFDSTUK 2

COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAP	517
--	------------

1	KENMERKEN VAN DE CV	518
1.1	Hoofdkenmerk.....	518
1.2	Aansprakelijkheid	518
1.3	De vennoten	519
1.4	Oprichting	519
1.5	Het kapitaal.....	519
1.6	De effecten	520
1.6.1	Algemeen	520
1.6.2	Soorten aandelen	520
1.6.3	Aandelenregister	520
1.6.4	Neerlegging lijst van de vennoten	521
1.6.5	Overdracht en overgang van aandelen.....	521
1.6.6	Obligaties	521
1.7	Het bestuursorgaan	522
1.8	De algemene vergadering	522
2	HET KAPITAAL	522
2.1	Minimumkapitaal	522
2.2	Plaatsing van het kapitaal	523
2.3	Financieel plan in de CVBA	523
2.4	Volstorting in de CVBA	524
2.4.1	Bij de oprichting.....	524
2.4.2	Latere oproepingen.....	524
2.4.3	Gevolgen van niet-volstorting.....	524
2.5	Inbreng in natura in de CVBA.....	524
2.5.1	Begrip	524
2.5.2	Verslaggeving	525
2.5.3	Volstorting.....	526
2.6	Inbreng in natura in de CVOA	526
3	QUASI-INBRENG IN DE CVBA.....	527
4	WIJZIGINGEN IN HET VENNOTENBESTAND	529
4.1	Algemeen	529

4.2	Toetreding.....	529
4.3	Uittreding.....	531
4.4	Uitsluiting	534
4.5	Verhaal tegenover de uitgetreden of uitgesloten vennoten	535
5	TERUGNEMING VAN VOLSTORTING.....	535
6	KAPITAALVERHOGINGEN	536
6.1	Algemeen	536
6.2	Verhoging van het vaste gedeelte van het kapitaal	536
6.2.1	Inbreng in geld	536
6.2.2	Inbreng in natura	537
6.3	Verhoging van het veranderlijk gedeelte van het kapitaal in de CVBA.....	537
6.3.1	Inbreng in geld	537
6.3.2	Inbreng in natura	537
6.4	Minimale volstortingen in de CVBA	537
7	VERMINDERING VAN HET VASTE GEDEELTE VAN HET KAPITAAL IN DE CVBA	538
8	RESULTAATVERDELING EN UITKEERBARE WINSTEN	538
8.1	Algemeen	538
8.2	Wettelijke reserve in de CVBA.....	539
8.3	Uitkeerbare winsten in de CVBA	539
9	FINANCIERING VAN DE VERKRIJGING VAN EIGEN AANDELEN DOOR DERDEN (CVBA)	540
10	VERLIES VAN HET MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL (CVBA)	541
10.1	Wettelijk kader	541
10.2	Boekhoudkundige aspecten	542
10.3	Te verstrekken inlichtingen	543
10.3.1	Jaarverslag.....	543
10.3.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	543
11	BESLAG	543
12	WIJZIGING IN DE AANSPRAKELIJKHEID	544
HOOFDSTUK 3		
NAAMLOZE VENNOOTSCHAP		
545		
1	KENMERKEN VAN DE NV	546
1.1	Belang en algemene kenmerken	546
1.2	Definitie	546

1.3	Oprichting	546
1.4	De effecten	547
1.4.1	Algemeen	547
1.4.2	Soorten aandelen en winstbewijzen	547
1.4.3	Obligaties	548
1.4.4	Warrants.....	548
1.4.5	Overdracht en overgang van effecten.....	548
1.5	Het bestuursorgaan	548
1.5.1	Raad van bestuur	548
1.5.2	Directiecomité.....	549
1.5.3	Dagelijks bestuur	549
1.6	De algemene vergadering	549
2	HET KAPITAAL	550
2.1	Minimumkapitaal.....	550
2.2	Financieel plan	550
2.3	Volstorting.....	551
2.3.1	Bij de oprichting.....	551
2.3.2	Register van aandelen.....	553
2.3.3	Latere oproepingen.....	553
2.3.4	Gevolgen van niet-volstorting.....	553
2.4	Inbreng in natura	553
2.4.1	Begrip	553
2.4.2	Verslaggeving	554
2.4.3	Volstorting.....	554
3	QUASI-INBRENG	554
4	HET TOEGESTANE KAPITAAL	555
4.1	Begrip	555
4.2	Beperking van het bedrag.....	555
4.3	Beperking in de tijd.....	555
4.4	Omstandigheden waarbij een beroep mag worden gedaan op het toegestane kapitaal.....	556
4.5	Andere beperkingen.....	556
4.6	Boekhoudkundige verwerking.....	556
4.7	Vermeldingen in het jaarverslag.....	556
5	KAPITAALVERHOGINGEN EN HET VOORKEURRECHT	557
5.1	Bevoegd orgaan.....	557
5.2	Procedure voor een kapitaalverhoging.....	557
5.3	Uitgiftepremie	558
5.4	Uitgifte beneden de fractiewaarde van de bestaande aandelen	558
5.5	Kapitaalverhoging in speciën	560
5.5.1	Voorkeurrecht voor de bestaande aandeelhouders	560
5.5.2	Beperking of opheffing van het voorkeurrecht.....	560

5.5.3	Storting in geld.....	560
5.5.4	Minimale volstorting.....	561
5.5.5	Latere volstorting door schuldvergelijking.....	561
5.6	Kapitaalverhoging met inbreng in natura	561
5.6.1	Toegestane kapitaal.....	561
5.6.2	Voorkeurrecht	561
5.6.3	Verslaggeving	561
5.6.4	Volstorting	561
5.7	Kapitaalverhoging door een optioneel dividend (stockdividend).....	562
5.8	Kapitaalverhoging zonder werkelijke inbreng.....	563
5.8.1	Toegestane kapitaal.....	563
5.8.2	Overige bepalingen.....	563
5.8.3	Toekenning van bonusaandelen	563
5.9	Kapitaalverhoging door conversie van obligaties of uitoefening van warrants.....	565
5.10	Kapitaalverhoging ten gunste van het personeel.....	565
5.11	Kapitaalverhoging door openbare inschrijving.....	566
6	KAPITAALVERMINDERINGEN.....	570
6.1	Algemeen	570
6.2	Gemeenschappelijke bepalingen	570
6.3	Kapitaalvermindering door terugbetaling aan de aandeelhouders of door vrijstelling van volstorting.....	570
6.4	Kapitaalvermindering ter aanzuivering van geleden verliezen of voor het vormen van een reserve om een voorzienbaar verlies te dekken	571
7	AFLOSSING VAN HET KAPITAAL.....	571
7.1	Vennootschapsrechtelijk.....	571
7.2	Fiscale aspecten.....	572
7.3	Boekhoudkundige verwerking.....	572
7.3.1	Bij de uitgever van de aandelen	572
7.3.2	Bij de aandeelhouder	573
8	OBLIGATIELENINGEN	574
8.1	Algemeen	574
8.2	Converteerbare obligaties.....	574
8.3	Uitgifte van converteerbare obligaties.....	575
8.4	Conversie in aandelen.....	576
9	WARRANTS	577
9.1	Algemeen	577
9.2	Uitoefenprijs	577
9.3	De uitgifte van warrants.....	578
9.4	De uitoefening van warrants	578
10	WINSTBEWIJZEN	579
10.1	Algemeen	579

10.2	Winstbewijzen waarop in geld wordt ingeschreven.....	579
10.3	Winstbewijzen waarop niet in geld is ingeschreven.....	580
10.4	Toelichting bij het volledig schema	580
11	RESULTAATVERDELING EN UITKEERBARE WINSTEN	581
11.1	Algemeen	581
11.2	Wettelijke reserve.....	581
11.3	Uitkeerbare winsten.....	581
11.4	Toewijzing van dividenden buiten de jaarlijkse algemene vergadering.....	582
11.5	Preferent dividend voor aandelen zonder stemrecht	583
11.6	Boeking van de schulden voortvloeiend uit de resultaatverdeling	583
11.7	Verjaring van de dividenden	584
12	INTERIMDIVIDENDEN	584
12.1	Vennootschapsrechtelijk	584
12.2	Boekhoudkundige verwerking.....	588
13	VERKRIJGING VAN EIGEN EFFECTEN	588
13.1	Algemeen	588
13.2	Voorafgaand besluit van de algemene vergadering.....	589
13.3	Voorwaarden van verkrijging	589
13.4	Onbeschikbare reserve.....	590
13.5	Vervreemding van de eigen effecten	591
13.6	Rechten verbonden aan de verworven effecten.....	591
13.6.1	Het dividendrecht wordt niet geschorst	591
13.6.2	Het dividendrecht wordt door de raad van bestuur geschorst	592
13.6.3	De vennootschap beslist de dividendbewijzen te vernietigen	592
13.6.4	Boekhoudkundige verwerking.....	592
13.7	Vernietiging van eigen effecten.....	593
13.7.1	Vennootschapsrechtelijk	593
13.7.2	Boekhoudkundige verwerking.....	594
13.8	Financiering van de verkrijging van eigen effecten door een derde	594
13.9	Inpandneming van eigen effecten.....	595
13.10	Te verstrekken inlichtingen	595
13.10.1	Jaarverslag.....	595
13.10.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	596
14	KRUISPARTICIPATIES	596
14.1	Probleemstelling	596
14.2	Wettelijke beperking van de wederzijdse deelnemingen tussen moeder en dochter	597
14.3	Beperking van de wederzijdse deelneming tussen vennootschappen waarvan één ten minste een NV naar Belgisch recht is	598
14.4	Vermelding van de ontvangen kennisgevingen.....	599
15	VERLIES VAN HET MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL	599
15.1	Wettelijk kader	599

15.2	Te verstrekken inlichtingen	600
15.2.1	Jaarverslag.....	600
15.2.2	Toelichting bij de jaarrekening.....	601

HOOFDSTUK 4

COMMANDITAIRE VENNOOTSCHAP OP AANDELEN..... 603

1	KENMERKEN VAN DE COMM. VA	604
1.1	Definitie	604
1.2	Verwijzing naar de NV.....	604
1.3	Vereniging van alle aandelen in één hand of verdwijnen van één categorie vennoten	604
1.4	Verdwijnen van de zaakvoerder.....	605
2	RESULTAATVERDELING	606
3	BOEKHOUDING	606

HOOFDSTUK 5

VENNOOTSCHAP ONDER FIRMA EN GEWONE COMMANDITAIRE

VENNOOTSCHAP

1	DEFINITIE EN KENMERKEN.....	608
1.1	Definitie	608
1.2	Vennoten.....	608
1.2.1	Vennootschap onder firma.....	608
1.2.2	Gewone commanditaire vennootschap	609
1.2.3	Gemeenschappelijk.....	609
1.3	Oprichting	609
1.4	Minimumkapitaal	609
2	BOEKHOUDING EN JAARREKENING	610
2.1	Boekhouding.....	610
2.1.1	Vereenvoudigde boekhouding	610
2.1.2	Dubbel boekhouden.....	610
2.2	Jaarrekening.....	610
3	RESULTAATVERDELING EN UITKEERBARE WINSTEN	611
3.1	Algemeen	611
3.2	De Comm.V lijdt verlies.....	612
3.2.1	Overdracht van het verlies.....	613
3.2.2	Jaarlijkse verdeling van het resultaat	613
3.3	Cumulatief dividend in de Comm.V	613
4	JAARVERSLAG.....	614

5	CONTROLE.....	614
HOOFDSTUK 6		
	DE VENNOOTSCHAP MET SOCIAAL OOGMERK.....	615
1	KENMERKEN.....	616
1.1	Algemeen.....	616
1.2	Bijzondere regels met betrekking tot het kapitaal.....	616
2	BOEKHOUDING EN JAARREKENING.....	616
3	WINSTBESTEDING.....	617
4	JAARVERSLAG.....	617
5	BESTEMMING VAN HET NETTOACTIEF BIJ HET AFSLUITEN VAN DE VEREFFENING.....	617
HOOFDSTUK 7		
	DE SAMENWERKINGSVERBANDEN.....	619
1	ALGEMEEN.....	620
2	HET ECONOMISCH SAMENWERKINGSVERBAND.....	620
2.1	Definitie en kenmerken.....	620
2.2	Oprichting.....	621
2.3	Inbreng in natura.....	621
2.4	Resultaatverdeling.....	621
2.5	Boekhouding.....	621
2.6	Dossier op de griffie.....	621
2.7	Jaarrekening en jaarverslag.....	622
2.8	Controle.....	622
3	HET EUROPEES ECONOMISCH SAMENWERKINGSVERBAND.....	622
3.1	Definitie en kenmerken.....	622
3.2	Oprichting.....	623
3.3	Resultaatverdeling.....	623
3.4	Boekhouding.....	623
3.5	Dossier op de griffie.....	623
3.6	Jaarrekening en jaarverslag.....	624
3.7	Controle.....	624
4	UITDRUKKING IN DE BOEKHOUDING VAN DE RELATIES TUSSEN DE LEDEN EN HET SAMENWERKINGSVERBAND.....	624

4.1	Uitdrukking in de boekhouding van het samenwerkingsverband van de relaties met zijn leden.....	624
4.2	Uitdrukking in de boekhouding van de leden van de relaties met het samenwerkingsverband.....	625

HOOFDSTUK 8

DE LANDBOUWVENNOOTSCHAP 627

1	KENMERKEN VAN DE LV	628
1.1	Algemeen	628
1.2	De vennoten	628
1.3	Oprichting	628
1.4	De aandelen	629
1.5	Het bestuursorgaan	629
1.6	De algemene vergadering	630
1.7	Vennootschapsdossier.....	631
2	HET KAPITAAL.....	631
3	BOEKHOUDING EN JAARREKENING	631
4	JAARVERGADERING EN RESULTAATVERDELING	632
4.1	Jaarvergadering.....	632
4.2	Vergoeding van de beherende vennoten	632
4.3	Resultaatverdeling	633
5	JAARVERSLAG.....	633
6	CONTROLE.....	633
7	VERLIES VAN HET KAPITAAL	633
7.1	Wettelijk kader	633
7.2	Boekhoudkundige aspecten	634

HOOFDSTUK 9

DE EUROPESE VENNOOTSCHAP 635

1	ALGEMEEN	636
1.1	Wettelijk kader	636
1.2	Welke voordelen biedt de oprichting van een SE?.....	636
1.3	Vennootschapsdossier.....	637
2	HET KAPITAAL.....	637

3	JAARREKENING, GECONSOLIDEERDE JAARREKENING EN CONTROLE HIEROP	637
HOOFDSTUK 10		
	DE EUROPESE COÖPERATIEVE VENNOOTSCHAP	639
1	ALGEMEEN	640
1.1	Wettelijk kader	640
1.2	Welke voordelen biedt de oprichting van een SCE?.....	640
1.3	Vennootschapsdossier.....	641
2	HET KAPITAAL	641
3	WETTELIJKE RESERVE.....	642
4	JAARREKENING, GECONSOLIDEERDE JAARREKENING EN CONTROLE HIEROP	642
HOOFDSTUK 11		
	VENNOOTSCHAPPEN ZONDER RECHTSPERSONLIJKHEID	643
1	INLEIDING	644
1.1	Definities.....	644
1.2	Algemene bepalingen.....	644
2	DE MAATSCHAP.....	645
2.1	Algemeen	645
2.2	Maatschappen met een burgerlijk doel.....	645
2.3	Maatschappen met een handelsdoel	645
2.4	Boekhoudkundige verwerking van een inbreng in een burgerlijke maatschap	646
3	DE TIJDELIJKE HANDELSVENNOOTSCHAP	646
3.1	Algemeen	646
3.2	De tijdelijke handelsvennootschap en de btw.....	647
3.3	Boekhouding van de tijdelijke handelsvennootschap.....	648
3.4	Verwerking in de boekhouding van de vennoten	648
3.4.1	Algemeen	648
3.4.2	Integratiemethoden op balansniveau.....	649
3.4.3	Integratiemethoden op het niveau van de resultatenrekening	649
3.4.4	Integratiemethoden: standpunt van de CBN.....	649
3.4.5	Methode voor de eliminatie van de verrichtingen	650
3.4.6	Voorbeeld.....	651
3.4.7	Informatie in de jaarrekening van de vennoten	653

4	DE STILLE HANDELSVENNOOTSCHAP	653	
4.1	Algemeen	653	
4.2	De stille handelsvennootschap en de btw.....	654	
4.3	Boekhouding.....	654	
HOOFDSTUK 12			
DE BIJKANTOREN			655
1	ALGEMEEN	656	
1.1	Invalshoeken.....	656	
1.2	Het begrip 'bijkantoor'	656	
1.3	Gevolgen voor de boekhouding.....	657	
2	IN HET BUITENLAND GEVESTIGDE BIJKANTOREN VAN BELGISCHE VENNOOTSCHAPPEN	658	
2.1	Volledigheid van de boekhouding.....	658	
2.2	Omrekening van de buitenlandse gegevens	658	
2.2.1	Algemeen	658	
2.2.2	De monetaire/niet-monetaire methode.....	659	
2.2.3	De slotkoersmethode	659	
2.2.4	Waarderingsregels.....	659	
2.3	Verplichte compensatie.....	659	
2.4	Eliminatie van de resultaten gerealiseerd op wederzijdse verkopen.....	660	
2.5	Jaarverslag.....	660	
3	BIJKANTOREN IN BELGIË VAN BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN	660	
3.1	Het Wetboek van Economisch Recht.....	660	
3.1.1	Verplichtingen uit het Wetboek van Economisch Recht.....	660	
3.1.2	Geplaatst kapitaal.....	661	
3.1.3	Resultaatverwerking.....	661	
3.2	Wetboek van Vennootschappen	662	
3.2.1	De jaarrekening.....	662	
3.2.2	Bekendmakingen	662	
DEEL 4 REORGANISATIES			667
HOOFDSTUK 1			
FUSIES EN SPLITSINGEN			669
1	INLEIDING	670	
2	DEFINITIES	671	
2.1	Fusie door overneming	671	
2.2	Fusie door oprichting.....	671	

2.3	Splitsing door overneming	672
2.4	Splitsing door oprichting	672
2.5	Gemengde splitsing	672
2.6	Gelijkgestelde verrichtingen	673
2.7	Grensoverschrijdende fusie	673
3	GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN VOOR FUSIES EN SPLITSINGEN	674
3.1	Deelnemende vennootschappen	674
3.2	Rechtsgevolgen van de fusie en splitsing	674
3.3	Tegenwerpelijkheid	675
3.4	Zekerheidstelling	676
3.5	Aansprakelijkheid	677
3.6	Nietigheid	677
3.7	Jaarrekening van de ontbonden vennootschappen	677
4	PROCEDURE	679
4.1	Nationale fusies en splitsingen	679
4.2	Procedure bij grensoverschrijdende fusies	680
5	EIGENSCHAPPEN VAN SPLITSINGEN	681
5.1	Het concept splitsen	681
5.2	Procedure	682
5.2.1	Splitsing van het vermogen	682
5.2.2	Verzaking aan de verslagen	682
5.2.3	Inbreng in natura	683
5.3	Toewijzing van de aandelen	683
6	BOEKHOUDKUNDIGE BEPALINGEN	683
6.1	Algemeen	683
6.2	Continuïteitsbeginsel	684
6.3	Uitzonderingen op de boekhoudkundige continuïteit van de fuserende vennootschappen	686
6.3.1	Eigen aandelen gehouden door de overgenomen vennootschap	686
6.3.2	Kapitaalcorrectie in geval van aandelen met nominale waarde	688
6.3.3	Betaling van een opleg	690
6.3.4	Aandelen van de overgenomen vennootschap gehouden door de overnemende vennootschap	691
6.3.5	Aandelen van de overnemende vennootschap gehouden door de overgenomen vennootschap	698
6.4	Kapitaalsubsidies	700
6.5	Herwaarderingsmeerwaarden	702
6.6	Fusie met een 100% dochter	704
6.7	Eliminatie van wederzijdse relaties tussen fuserende vennootschappen	705
6.8	Specifieke boekhoudkundige aspecten bij splitsingen	705
6.9	Grensoverschrijdende fusies	706

6.9.1	Fusie door overname van een Belgische vennootschap, zonder buitenlandse inrichting, door een vennootschap gevestigd in een andere EU-lidstaat	707
6.9.2	Fusie door overname met een vennootschap gevestigd in een andere EU-lidstaat door een Belgische vennootschap.....	710
6.10	Grensoverschrijdende splitsingen	712
7	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING BIJ DE AANDEELHOUDERS	712
8	DE AFSPLITSING	713

HOOFDSTUK 2

	INBRENG VAN EEN ALGEMEENHEID OF VAN EEN BEDRIJFSTAK	717
--	--	------------

1	INLEIDING	718
2	DEFINITIES	718
2.1	Inbreng van een algemeenheid	718
2.2	Inbreng van een bedrijfstak.....	718
3	DE VENNOOTSCHAPSRECHTELIJKE PROCEDURE.....	719
3.1	Gemeenschappelijke bepalingen	719
3.1.1	Voorstel van inbreng	719
3.1.2	Algemene vergadering van de verkrijgende vennootschap	720
3.2	Inbreng van een algemeenheid	720
3.3	Inbreng van een bedrijfstak.....	720
4	RECHTSGEVOLGEN EN TEGENWERPELIJKHEID	721
5	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING	721
5.1	Bij de inbrengende vennootschap.....	721
5.2	Bij de verkrijgende vennootschap(pen).....	721
5.3	Geherwaardeerde activa worden mee ingebracht	722
6	BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN PSEUDOFUSIES.....	724

HOOFDSTUK 3

	OMZETTING.....	725
--	-----------------------	------------

1	VENNOOTSCHAPSRECHTELIJK.....	726
1.1	Begrip	726
1.2	Procedure.....	726
2	BOEKHOUDKUNDIGE ASPECTEN.....	727
2.1	Voorstel tot omzetting.....	727

2.2	Na de omzetting.....	727
HOOFDSTUK 4		
ONTBINDING EN VEREFFENING		729
1	BEGRIPPEN	730
1.1	Ontbinding	730
1.2	Vereffening.....	731
2	PROCEDURE BIJ DE VRIJWILLIGE ONTBINDING.....	731
2.1	Voorstel tot ontbinding.....	731
2.2	Staat van activa en passiva	731
2.3	Controleverslag.....	732
2.4	Algemene vergadering	732
2.5	Enkele gevolgen	732
3	ENKELE AANDACHTSPUNTEN	732
4	ONTBINDING EN VEREFFENING IN ÉÉN AKTE.....	733
5	BOEKHOUDING	734
5.1	Aanpassing van de waarderingsregels.....	734
5.2	Afscheiding van de vereffeningperiode van de vorige	734
5.3	Verslaggeving tijdens de vereffening.....	735
5.4	Voorschotten op vereffening	735
6	JAARAFSLUITING	737
7	RAPPORTERING BIJ DE AFSLUITING VAN DE VEREFFENING	737
HOOFDSTUK 5		
BOEKHOUDKUNDIGE ASPECTEN VAN DE GERECHTELIJKE REORGANISATIE.....		739
1	ALGEMEEN	740
2	BOEKHOUDKUNDIGE ASPECTEN BIJ DE AANVRAAG VAN EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE.....	741
3	DE VENNOOTSCHAP ONDER GERECHTELIJKE REORGANISATIE.....	741
3.1	Jaarrekening en verslagen	741
3.2	Schuldvermindering.....	741
4	GEVOLGEN VOOR DE SCHULDEISERS	744
4.1	Tijdens de opschorting en de uitvoering van het plan	744
4.2	Bij het einde van het reorganisatieplan.....	744

5	BTW-ASPECTEN	745
	DEEL 5 INLEIDING TOT CONSOLIDATIE.....	747
	HOOFDSTUK 1	
	DE CONSOLIDATIE	749
1	ALGEMEEN	750
1.1	Doel van de consolidatie.....	750
1.2	Wettelijk kader	750
1.3	Definities voor de consolidatie	751
1.3.1	Moedervenootschap.....	751
1.3.2	Geassocieerde vennootschap	751
1.3.3	Consoliderende vennootschap.....	751
1.3.4	Vennootschappen opgenomen in de consolidatie.....	751
1.3.5	Dochteronderneming.....	752
1.3.6	Geconsolideerd geheel	752
1.4	De groep van beperkte omvang.....	752
1.5	Toepassingsgebied	753
2	DE CONSOLIDATIEVERPLICHTING.....	754
2.1	Basisregel.....	754
2.2	Vrijstelling voor groepen van beperkte omvang.....	755
2.3	Vrijstelling voor subconsolidatie	755
2.4	Niet-toepasbaarheid van de vrijstellingen.....	756
2.5	Niet-tegenstelbaarheid van de vrijstellingen.....	756
3	DE CONSOLIDATIEKRING.....	756
3.1	Basisregel.....	756
3.2	Dochterondernemingen die mogen worden uitgesloten.....	756
3.3	Dochterondernemingen die moeten worden uitgesloten	757
3.4	Wijzigingen van de consolidatiekring.....	757
3.5	De horizontale consolidatie; toepassing bij een administratiekantoor	758
4	CONSOLIDATIEWERKZAAMHEDEN.....	758
5	VRIJWILLIGE CONSOLIDATIE	759
	HOOFDSTUK 2	
	DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING.....	761
1	ALGEMEEN	762
2	SAMENSTELLING.....	762

3	ALGEMENE BEGINSELEN	762
3.1	Munteenheid	762
3.2	Datum.....	763
3.3	Getrouw beeld.....	763
3.4	Andere beginselen	763
3.4.1	Volledigheid en duidelijkheid	763
3.4.2	Compensatieverbod	763
3.4.3	Uniformiteit en nogmaals duidelijkheid	764
4	RESULTAATVERWERKING	764
5	WAARDERINGSREGELS	764
5.1	Verwijzing naar de waarderingsregels van de statutaire jaarrekening.....	764
5.2	Uniformiteit van de waarderingsregels.....	764
5.3	Behandeling van de fiscale distorsies	765
5.4	Belastinglatenties	765
5.5	Verdere behandeling van herberekende of aangepaste waarden	765
5.6	Financiële staten van dochterondernemingen in het buitenland.....	765
5.6.1	Algemeen	765
5.6.2	Monetaire/niet-monetaire methode.....	766
5.6.3	Slotkoersmethode	767
6	DE CONSOLIDATIEMETHODEN.....	767
6.1	De integrale consolidatie	767
6.1.1	Toepassingsgebied	767
6.1.2	De geconsolideerde balans	767
6.1.3	De geconsolideerde resultatenrekening.....	768
6.2	De evenredige consolidatie.....	769
6.2.1	Toepassingsgebied	769
6.2.2	De methode	769
7	DE VERMOGENSMUTATIEMETHODE	769
7.1	Toepassingsgebied	769
7.2	De methode	770
8	CONSOLIDATIE IN GEVAL VAN EEN CONSORTIUM	770
9	STRUCTUUR VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING.....	771
10	OMSCHRIJVING VAN ENKELE RUBRIEKEN VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	771

HOOFDSTUK 3		
JAARVERSLAG, CONTROLE EN OPENBAARMAKING		773
1	JAARVERSLAG.....	774
2	CONTROLE.....	775
3	OPENBAARMAKING.....	775
3.1	Aandeelhouders – Algemene vergadering	775
3.2	Neerlegging.....	776
3.3	Afwijking	776
 HOOFDSTUK 4		
DE IFRS-ONTWIKKELING		777
1	INLEIDING	778
2	WAT ZIJN DE IAS/IFRS?	778
2.1	Oorsprong van de IAS/IFRS-normen	778
2.2	Europese aanvaardingsprocedure.....	779
2.3	Toekomstige evolutie.....	779
2.4	Voordelen van de IAS/IFRS-normen	779
3	WAT MET HET BELGISCHE GECONSOLIDEERDE JAARREKENINGENRECHT?...	780
3.1	Algemeen	780
3.2	Genoteerde vennootschappen	780
3.3	Kredietinstellingen en andere financiële instellingen	781
3.4	Verzekeringsondernemingen en herverzekeringsondernemingen.....	781
3.5	Keuzemogelijkheid voor alle consoliderende vennootschappen	781
4	WAT MET HET BELGISCHE JAARREKENINGENRECHT?	782
 DEEL 6 DE VERENIGINGEN ZONDER WINSTOOGMERK EN ANDERE VERENIGINGEN		783
 HOOFDSTUK 1		
ALGEMENE BEPALINGEN		785
1	DE VERENIGINGEN IN DE WET VAN 27 JUNI 1921	786
2	INHOUD VAN DE WET.....	786

HOOFDSTUK 2		
OPRICHTING EN WERKING VAN DE VERENIGINGEN		787
1	DE VZW	788
1.1	Definitie	788
1.2	Het verwerven van de rechtspersoonlijkheid	788
1.3	De leden	789
1.4	De algemene vergadering	789
1.5	De raad van bestuur	790
1.6	Het dagelijks bestuur	790
1.7	De commissaris	791
1.8	Aanvaarden van giften	791
1.9	Het dossier op de griffie van de rechtbank van koophandel	792
2	DE BUITENLANDSE VZW	792
2.1	Algemeen	792
2.2	Het dossier op de griffie van de rechtbank van koophandel	793
2.3	Personen belast met het bestuur	793
2.4	De commissaris	793
2.5	Giften	793
3	DE STICHTINGEN	794
3.1	Algemeen	794
3.2	Soorten stichtingen	794
3.2.1	Algemeen	794
3.2.2	Omvorming van een private stichting	794
3.3	Het verwerven van de rechtspersoonlijkheid	794
3.4	De leden en de algemene vergadering	795
3.5	De raad van bestuur	795
3.6	Wijziging van de statuten	795
3.7	De commissaris	796
3.8	Aanvaarden van giften	796
3.9	Dossier van de stichtingen	796
4	DE INTERNATIONALE VERENIGINGEN ZONDER WINSTOOGMERK (IVZW)	797
4.1	Definitie	797
4.2	Het verwerven van de rechtspersoonlijkheid	797
4.3	De leden	798
4.4	Het algemeen leidinggevend orgaan	798
4.5	Het bestuursorgaan	798
4.6	Wijziging van de statuten	799
4.7	De commissaris	799
4.8	Aanvaarden van giften	799
4.9	Het dossier van de ivzw	799

HOOFDSTUK 3		
DE BOEKHOUDING VAN DE VERENIGINGEN		801
1	ALGEMEEN	802
1.1	Toepassingsgebied en gelijkwaardigheid	802
1.2	Criteria	804
2	DE VEREENVOUDIGDE BOEKHOUDING	805
3	DE BOEKHOUDING VOLGENS DE REGELS VAN HET DUBBEL BOEKHOUDEN..	806
3.1	Algemeen	806
3.2	De minimumindeling van een algemeen rekeningenstelsel (art. 3 en 4 KB 19 december 2003)	807
3.3	Fondsen van de vereniging	807
3.4	Bestemde fondsen	808
3.5	De boeking en waardering van schenkingen en legaten (art. 2 en 8 KB 19 december 2003)	808
3.6	Het houden en het bewaren van de boeken (art. 5 KB 19 december 2003)	810
3.7	De openingsbalans voor bestaande entiteiten (art. 37 KB 19 december 2003)	810
3.8	De kapitaalsubsidies	811
3.9	De verwerking van een inbreng om niet van een gemeenschap of van een bedrijfstak	812
3.10	De resultaatverwerking	812
4	SPECIFIEKE BEPALINGEN	813
5	BESLISSINGSBOOM	814
HOOFDSTUK 4		
DE JAARREKENING EN DE BEGROTING VAN DE VERENIGINGEN		815
1	ALGEMEEN	816
2	DE JAARREKENING	816
2.1	Algemene verplichting	816
2.2	Schema voor de kleine verenigingen	816
2.3	Genormaliseerd schema voor grote en zeer grote verenigingen	817
2.3.1	Algemeen	817
2.3.2	Maatstaven voor de waardering van de inventaris (art. 6 en 7 KB 19 december 2003)	818
2.3.3	De jaarrekening (art. 9 tot 18 KB 19 december 2003)	819
2.3.4	Aanpassingen aan de toelichting (art. 15 KB 19 december 2003)	819
2.3.5	Aanpassingen aan de inhoud van rubrieken en van definities (art. 19 en 20 KB 19 december 2003)	819
2.3.6	Overgang van een vereenvoudigde naar een volledige boekhouding en andersom (art. 21 en 22 KB 19 december 2003)	820

3	DE BEGROTING	820
4	GOEDKEURING	821
4.1	Vzw.....	821
4.2	Stichtingen.....	821
4.3	Ivzw.....	822
5	BEKENDMAKING.....	822
5.1	Vzw en de buitenlandse vzw	822
5.2	Stichtingen.....	823
5.3	Ivzw.....	823
6	SANCTIES BIJ NIET-NEERLEGGING VAN DE JAARREKENING.....	823
HOOFDSTUK 5		
OMZETTING VAN EEN VZW IN EEN VENNOOTSCHAP MET SOCIAAL OOGMERK...		
825		
1	WAAROM EEN VZW OMZETTEN IN EEN HANDELSVENNOOTSCHAP?	826
2	PROCEDURE.....	826
3	NETTOACTIEF BIJ DE OMZETTING.....	828
4	LATERE ONTWIKKELINGEN	828

Lijst van afkortingen

AR	algemeen rekeningenstelsel
AV	algemene vergadering
BIBF	Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten
BS	Belgisch Staatsblad
btw	belasting op de toegevoegde waarde
BVBA	besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
BW	Burgerlijk Wetboek
CBFA	Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen
CBN	Commissie voor Boekhoudkundige Normen
Comm.V	gewone commanditaire vennootschap
Comm. VA	commanditaire vennootschap op aandelen
CVBA	coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
CVOA	coöperatieve vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid
DBI	definitief belaste inkomsten
EESV	Europees economisch samenwerkingsverband
ESV	economisch samenwerkingsverband
FOD	Federale Overheidsdienst
FSMA	Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten
IAB	Instituut der Accountants en Belastingconsulenten
IBR	Instituut van de Bedrijfsrevisoren
ivzw	Internationale vereniging zonder winstoogmerk
KB	koninklijk besluit
LV	landbouwvennootschap
MB	ministerieel besluit
NV	naamloze vennootschap
OESO	organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling
OOB	openbaar overnamebod
R&D	research and development (onderzoek en ontwikkeling)
RPR	rechtspersonenregister
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
SCE	Europese coöperatieve vennootschap
SE	Europese vennootschap

VBS	vennootschap voor beleggingen in schuldvorderingen
V.O.F.	vennootschap onder firma
VRI	vrijgestelde roerende inkomsten
VVPR	verlaagde voorheffing – précompte réduit
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
WBTW	Btw-wetboek
WIB	Wetboek van de Inkomstenbelastingen
W.Reg.	Wetboek Registratierechten
W.Venn.	Wetboek van Vennootschappen

Daar de beroepsbeoefenaars van de boekhouding ook Franstalige teksten behandelen, zowel in de relaties tussen ondernemingen als in publicaties, hebben we het nuttig geacht om de voornaamste Franstalige afkortingen op te nemen, met de vertaling.

AM	arrêté ministériel	MB
AR	arrêté royal	KB
AISBL	association internationale sans but lucratif	ivzw
ASBL	association sans but lucratif	vzw
CBFA	Commission bancaire, financière et des assurances	CBFA
CC	Code civil	BW
CEnr	Code des droits d'enregistrement	W.Reg.
CIR	Code des impôts sur les revenus	WIB
CNC	Commission des normes comptables	CBN
CPC	Certificat de participation	CPC
C. Soc.	Code des sociétés	W.Venn.
CTVA	Code de la TVA	WBTW
FSMA	Autorité des services et marchés financiers	FSMA
GEIE	groupement européen d'intérêt économique	EESV
GIE	groupement d'intérêt économique	ESV
IEC	Institut des Experts comptables et Conseils fiscaux	IAB
IPCF	Institut Professionnel des Comptables et Fiscalistes agréés	BIBF
IRE	Institut des Réviseurs d'entreprises	IBR
MB	Moniteur belge	BS
OCDE	Organisation de la Coopération et du Développement Économique	OESO
ONSS	Office National de Sécurité Sociale	RSZ
OPA	offre publique d'acquisition	OOB
PCMN	plan comptable minimum normalisé	AR
R&D	recherche et développement	R&D
RDT	revenus définitivement taxés	DBI
RPM	registre des personnes morales	RPR
RME	revenus mobiliers exonérés	VRI
SA	société anonyme	NV
S. Agr.	société agricole	LV
SC	société coopérative	CV
SCA	société en commandite par actions	Comm. VA

SCE	société coopérative européenne	SCE
SCRI	société coopérative à responsabilité illimitée	CVOA
SCRL	société coopérative à responsabilité limitée	CVBA
SCS	société en commandite simple	Comm.V
SE	société européenne	SE
SIC	société d'investissement en créances	VBS
SICAF	société d'investissement à capital fixe	BEVAK
SICAV	société d'investissement à capital variable	BEVEK
SNC	société en nom collectif	V.O.F.
SPF	service public fédéral	FOD
SPRL	société privée à responsabilité limitée	BVBA
TVA	taxe sur la valeur ajoutée	btw

